65ste Jaargang No. 5311

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Donderdag 8 Januari 1948

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Crediet-bank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

De President der Verenigde Staten over de politiek

Verzoek om Hawaii en Alaska in de Unie op te nemen

Pleidooi voor particulier initiatief en vrije concurrentie

Vrees voor inflatie

AMERIKA HANDHAAFT STERK LEGER, ALDUS PRESIDENT TRUMAN IN ZIJN REDE.

In zijn staatsrede vroeg president Truman het Noordamerikaans Congres zijn goedkeuring te hechten aan de aanvangsuitgaven van 6800 millioen dollars, voor een reconstructieprogram voor Europa. Dit Marshall-plan zal een program van 15 maanden afwerken en de president vroeg dit bedrag als een beslissende bijdrage voor de wereldvrede te beschouwen.

Truman herbekrachtigde zijn geloof in de belofte van het plan, om de economie van Europa te helpen opbouwen. Hij verklaarde, dat het vermogen van vrije mensen om honger en wanhoop te boven te komen, een morele stimulans zal zijn voor de gehele wereld. Hij heeft voorts nog de belofte uitgesproken andere naties te steunen, die werk verrichten tot wederopbouw der wereldeconomie.

Truman zeide, dat hij een speciaal program voor hulpverlening aan China aan het Congres zal voorleggen en hij voegde eraan toe, dat Amerika zal blijven coöpereren met de naties van het Westelijk halfrond.

Ook beloofde de president, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika alle pogingen in het werk zullen zetten om te geraken tot de meest humane vredesverdragen voor bezet Duitsland, Oostenrijk, Japan en Korea. Deze pogingen, aldus Truman, zijn tot heden geblokkeerd.

Ten aanzien van de verklaring, welke senator Van den Berg, voorzitter van het comité van Buitenlandse Zaken Maandag jl. heeft afgelegd in verband met de kolensituatie in Europa, deed Truman het zwijgen ertoe. Echter wel zeide hij, dat het van groot belang zal zijn, dat het Congres de hulpverlening aan Europa zou steunen voor een periode, lopen tot 30 Juni 1952.

In verband met de Amerikaanse hulpverlening aan Europa, haalde Truman aan, dat het noodzakelijk zal zijn een sterk leger op de been te houden, wil men de vrede handhaven. Truman haalde verder nog het geval Griekenland en Turkije aan. Hij zeide dat de handhaving der onschendbaarheid dezer twee landen van grote invloed zal zijn op de andere naties in het Midden-Oosten en Europa, die voor hun onafhankelijkheid strijden.

Truman vroeg om een vlugge actie tot het oprichten van een universeel program voor militaire training, als fundament voor de nationale veiligheid; tevens ook een program voor het handhaven van machtige strijdkrachten, zolang er nog opposities bestaan, die de wereldvrede bedreigen.

Sprekende over de economische, sociale en morele toestanden in Amerika zelf, zeide de president, dat hij een anti-inflatie-program heeft voorgelegd aan het Congres, met eventuele prijzen lonencontrole. Indien noodzakelijk, zelfs een rantsoenering.

De omvang van dit program is door de republikeinse partijleider verworpen.

Over de gehele wereld bestaat er momenteel grote energie, grote economische ontwikkelingen en het geestvermogen groeit met de dag. Doch hiermede in verband rijzen grote vraagstukken, grote bezorgdheden en grote aspiraties op. Wij moeten ons toewijden aan het zoeken der antwoorden op deze bezorgdheden en aspiraties. Ons eerste doel moet zijn de burgers veilig te stellen. Amerika heeft te allen tijde grote waardering gehad voor de menselijke rechten.

HET COMMUNISTISCH CONGRES TE MILAAN.

Op het communistische congres te Milaan veroordeelde de Britse communistische leider Harry Pollitt zijn eigen regering, het Amerikaanse imperialisme en de regering van DeGasperi in Italië. Pollitt sprak daarnaast slechts vriendelijke woorden voor kameraad Palmiro Togliatti, de leider van het Italiaanse volk en voor het genie Stalin. Hij verklaarde, dat Engeland, Frankrijk en Italië gebukt gaan onder het juk van het dollarimperialisme. Attlee en Bevin waren volgens hem ook aan de Amerikaanse imperialisten gebonden en capituleerden voor het groot-kapitaal.

Uit de toespraken van de Italiaanse communistische afgevaardigden, die gisteren gehouden werden, schijnt het, dat de communisten een breder kiezersfront willen vormen, dat genoemd zal worden het nationale democratische front. Dit in navolging van de door de communisten beheerste politieke coalities, die de macht bezitten in de Balkanlanden, Tsjechoslowakije en Polen. Het grootste gedeelte van de morgen vergaderden de buitenlandse afgevaardigden met uitzondering van Maurice Thorez uit Frankrijk tezamen met de hoogste leiders van de Italiaanse communistische partij.

DE TOPLEIDERS LOPEN WEG.

De communistische topleiders — Italianen, gasten uit Rusland en de kominform landen — zijn uit de vergadering van het Italiaans communistisch congres weggelopen. Het schijnt dat er nu een conferentie van de kominform is begonnen.

Toen de leiders der kleinere partijen van het spreekgestoelte spraken, stond de communistische leider Palmiro Togliatti van zijn zetel op en verliet de zaal.

Even later stonden twee Sovjet-delegaten, Paul Judin en Vagan Gregorian met drie assistenten op en verlieten ook de zaal. Vervolgens verlieten Henry Pollitt van Engeland, Maurice Thorez van Frankrijk en de topleiders van Joegoslavië, Tsjechoslowakije, Bulgarije, Roemenië en Hongarije, een voor een de zaal.

Tezamen met deze mensen vormen de leden van de Poolse delegatie een volledige vertegenwoordiging van de onlangs te Polen opgerichte kominform, welke een communistisch informatiebureau is van negen verschillende communistische partijen.

De Italiaanse nieuwsbladen schreven, dat dit congres als dekking diende voor een vergadering van de kominform. Dit was de eerste maal dat Togliatti uit een volledige vergadering van het congres is weggelopen.

GOEDKOOP MATERIAAL.

Het nieuwsblad „Uj Sirek" uit Boedapest bericht, dat zigeuners benden vijf oude schilderijen geroofd hadden uit het onbewoond Zichy kaateel te Bodogkovaralja. Deze zigeuners hadden de schilderijen in kokend water gedaan en gebruikten het zeildoek om schoenen te vervaardigen. Een schilderij van de beroemde schilder Velasquez werd nog onbeschadigd teruggevonden in een hut der zigeuners, doch vier kostbare schilderijen van Titian zijn verdwenen als schoeisel. Deze misdaad werd twee jaar geleden begaan, doch nu eerst ontdekt en bekend gemaakt.

DE GEVECHTEN NABIJ KONITSA.

L. S. Chakales seint uit Athene dat kranten berichten aanduiden, dat Griekse regerings strijdkrachten ten Westen van Konitsa oprukken, om een slag te leveren tegen 1500 a 2000 guerrillas, die om de heuvels aan de Albanische grens rondzwerven. De gevechten in het gebied van Konitsa, dat door de guerrillas belegerd was om deze plaats tot hoofdstad van de nieuw geproclameerde communistische regering te verheffen, was practisch afgelopen.

In het Noordwestelijk gedeelte van Griekenland, nabij Thesprotia, opereerde kapitein Galanis met een nationaal leger, tegen de linksgezinde strijdkrachten onder commando van kapitein Ypsilanti. Kapitein Galanis is een veteraan uit de strijd om Konitsa.

Officiële bronnen delen mede, dat de guerrillas gepoogd hebben, de trein waarmede de Minister van Buitenlandse Zaken, George Stratos, een reis onderneemt, te laten springen. De poging mislukte. Het ontworpen plan is in het bezit gekomen der Griekse autoriteiten, daar een guerrilla man gevangen is genomen, die in het bezit was van instructies tot het plaatsen van enkele bommen op de spoorlijn. Toen een onderzoek werd ingesteld, bleek, dat er reeds zeven bommen ter plaatse gedeponeerd waren. Stratos heeft zijn reis maar per auto voortgezet.

Hooggeplaatste militaire kringen zijn van mening, dat de guerrillas een luchtaanval op de regeringsstrijdkrachten voorbereiden. Thans is ook bekend geworden, dat het hoofd van de Griekse luchtmacht tevergeefs gevraagd heeft naar Noordamerikaanse anti afweergeschut. De generale staf bericht voorts nog, dat de guerrillas in de bergen van Grammos drie vliegvelden hebben aangelegd.

ONDERGRONDSE JODEN WIERPEN BOMMEN.

Joden in gepantserde wagens wierpen een bom in de Jaffapoort, die naar de ommuurde stad Jerusalem leidt. De wagen reed vervolgens door de dicht bevolkte Arabische wijk en wierp nog een bom op de hoek van de Marnillah-straat. Een Arabische politie-agent en een Jood werden gedood en een Britse soldaat gewond. De inzittenden verlieten toen de wagen en vluchtten te voet weg door het oude Mohammedaanse kerkhof. De gepantserde wagen was ruw gebouwd en was eigenlijk een stalen omhulsel van 2½ cm., die op het onderstel gebouwd was.

De Arabische politieman, die gedood werd, werd juist verleden week wegens 25-jarige trouwe dienst begiftigd met een onderscheiding van de koning. Vermoedelijk werd een der Joden in de wagen gedood. Later bleek, dat de bom die in de poort geworpen werd, de dood van tien Arabieren veroorzaakte. De gepantserde wagen was voorzien van machinegeweren, waarmede geschoten werd op de dichte Arabische menigte. De Joden zijn zeer verontwaardigd over deze aanval door de ondergrondse organisatie gepleegd. Het aantal doden bedraagt nu sinds de verdeling 618.

het nieuws van vandaag

Gisteren hield president Truman de officiële staatsrede in het Congres. Vele woorden werden er gesproken, die reeds telken male herhaald werden. Allereerst had Truman het over de toestanden in eigen land, waar de gelijkheid der individuen nog niet geheel is doorgedrongen en waar zelfs een gelijkwaardige bescherming door de wet door sommigen ontkend wordt. Deze dingen zijn tegen de idealen van de Amerikaanse democratie en er zullen maatregelen genomen worden, dat overal in de Verenigde Staten de burgers gelijke rechten genieten. Naar aanleiding van dit streven om gelijkheid van rechten aan eenieder te geven, stelde Truman voor om Alaska en Hawaii als staten in de Unie op te nemen.

Vervolgens sprak de president over de sociale voorzieningen, die nog niet geheel en voor iedereen tot stand zijn gekomen. Gewezen werd op het vele, dat nog gedaan moet worden voor de opvoeding, het huisvestingsprobleem en toezicht op de rentestandaard. Bijzondere aandacht beloofde Truman, zelf een veteraan, voor de veteranen uit de oorlogen. Uitvoerig schilderde hij de welvaart van het land, vergeleken bij tien jaar geleden. De groei en vitaliteit van de economie is een bewijs van het particulier initiatief. De vrije concurrentie is de sleutel tot de industriële ontwikkeling, de volledigste productie en arbeid. De concurrentie is echter heden ten dage in vele industrieën beperkt door een concentratie van economische macht en andere monopolistische elementen. De antitrustwet moet tot stand komen om daar een einde aan te maken. Ook stelde Truman voor het minimumloon van 40 dollarcent te verhogen tot 75 dollarcent en duidelijk sprak hij zich nogmaals uit tegen de Taft-Hartley arbeidswet, die verleden jaar door het congres werd aangenomen. Hij voegde er echter aan toe, dat hij de hand er aan zou houden zolang het wet was. Vervolgens behandelde hij de wereldvrede, die voor een groot gedeelte afhankelijk is van een gezonde wereldeconomie.

De president sprak zijn vertrouwen uit in de Organisatie der Verenigde Landen, die met vele en onvoorziene moeilijkheden te kampen had, maar in wier uiteindelijk succes hij vast vertrouwt.

Over de buitenlandse politiek zeide Truman, dat de Verenigde Staten doeltreffende hulp verlenen aan Griekenland en Turkije om deze landen te helpen hun onschendbaarheid te handhaven ondanks de druk van buiten. Hij beloofde, dat de Verenigde Staten hun uiterste best zullen doen om een oplossing te brengen voor Duitsland, Oostenrijk, Japan en Korea. Een lans brak Truman voor om ontheemden, voor wie hij een plaatsje vroeg in de Verenigde Staten. Dringend vroeg hij het Congres het herstelprogramma voor Europa goed te keuren. Langdurig besprak hij het probleem der inflatie, waarmede het land bedreigd wordt en waaronder het reeds lijdt. Hij waarschuwde als een gevolg hiervan voor de depressie en handhaafde zijn mening, dat het Congres de tien punten van zijn anti-inflatieprogramma had moeten goedkeuren. De regering heeft wapenen nodig om de inflatie te bestrijden.

De president deelde mede, dat de belastingen niet verlaagd zullen worden, maar dat de regering haar uiterste best zal doen ze zo billijk mogelijk naar draagkracht te verdelen. Truman besloot zijn belangwekkende rede met de woorden, dat de gehele wereld naar de Verenigde Staten opziet. In dit uur moesten wij ons geloof in de men,heid hernieuwen, waardoor wij sterk worden. Dit is ook het uur om het geloof in God te hernieuwen, waardoor wij het vertrouwen krijgen om de moeilijkheden, die voor ons liggen, te trotseren.

Recht tot het Hart

Bij de opvoeding van een kind denke men vooral aan wat in dit leven komt; dit is wat altijd blijft, de rest gaat voorbij.

De ontwikkeling van Zuid Oost Azie

Geheel Zuid Oost Azie is momenteel aan een grote verandering onderhevig.

Een verandering die interessant genoeg is om eens nader belicht te worden. Het gehele gebied groeit thans namelijk van koloniaal gebied tot verzameling zelfstandige rijken.

Het „Koloniale tijdperk" van Z.O. Azie willen wij stellen tot omstreeks 1900.

In deze tijd had Engeland hier een overheersende positie, door het bezit van Brits Indie, Malakka, Serawak en Australie.

Zuid Oost Azie was in dit tijdperk vrijwel geheel koloniaal bezit.

Het Koninkrijk Siam vormde hier echter een uitzondering. Zover de geschiedenis terug gaat is dit rijk onafhankelijk geweest. Deze onafhankelijkheid liep omstreeks 1895 gevaar, daar zo wel Frankrijk als Engeland begerig waren een deel van het koninkrijk aan hun koloniaal bezit toe te voegen. Frankrijk wilde haar eisen krachtdadig ondersteunen en zond een aantal oorlogsschepen naar Bangkok.

Engeland kwam hier tegen in verzet en er dreigde een oorlog te ontstaan tussen Frankrijk en Engeland.

Door zowel aan Frankrijk als aan Engeland enkele concessies toe te staan wist de Siamese regering de dreigende oorlog te voorkomen. Haar onafhankelijkheid was hiermede gered.

Na 1900 begint een grote verandering merkbaar te worden in Zuid Oost-Azië.

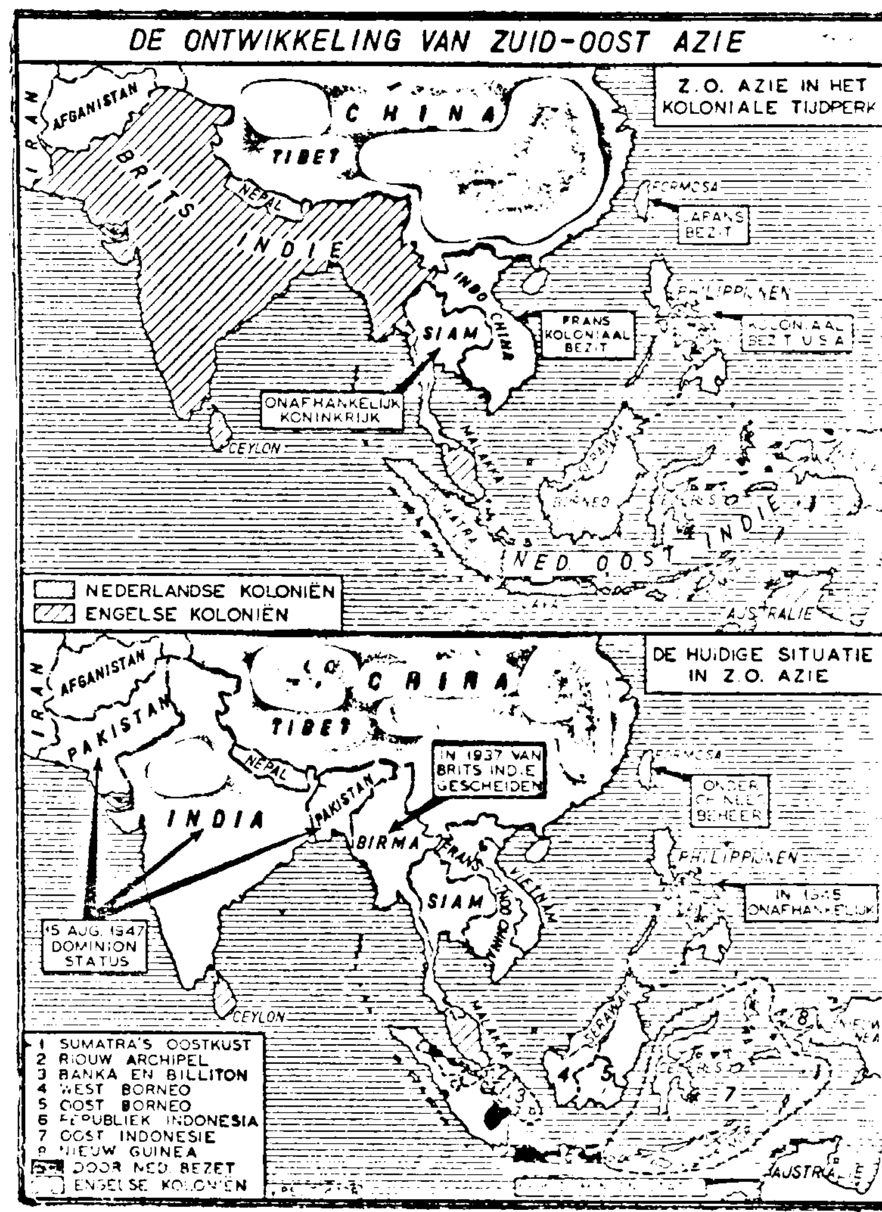
AUSTRALIE, dat tot 1900 bestond uit een aantal afzonderlijke Engelse kolonien beleeft in 1901 de stichting van de Australische bond en verkrijgt de Dominion status. Dit feit was voor Australië van grote economische waarde. De afzonderlijke staten waren namelijk niet bij machte zich op de wereldmarkt te doen gelden. Als eenheid en met steun van Engeland bleek Australie in staat zich een vooraanstaande positie te verwerpen.

De geschiedenis van BIRMA is een aaneenschakeling van onlusten, revoluties en oorlogen. In de 17e en 18e eeuw komt het land in hoofdzaak tegen de nabuurstaten van Birma. In 1824 komt het land in conflict met de Engelse Oost Indische Compagnie, wat aanleiding wordt tot de 1e Birmaanse oorlog. In 1826 wordt de vrede getekend, doch daarmede is de rust nog niet teruggekeerd.

In 1852 breekt de 2e Birmaanse oorlog, uit waarbij de Birmanen aanzienlijke gebiedsdelen aan Engeland verliezen.

Omstreeks 1880 trachten de Birmanen met Frankrijk vriendschapsbanden aan te knopen, en dit is voor Engeland reden om in de 3e Birmaanse oorlog het land geheel te bezetten en als deel van Brits Indie te beschouwen. Een rustig bezit blijkt het nieuwe bezit niet. De nationalistische stromingen blijven zich doen gelden en in 1937 besluit Londen om Birma weer van Brits Indie te scheiden.

De PHILLIPPIJNEN hebben de lang omstreden onafhankelijkheid na de tweede wereldoorlog verkregen. De-

ze archipel, welke uit ruim 7000 eilanden bestaat, waarvan er slechts 200 een naam kregen, was sedert het midden van de 16e eeuw Spaans bezit. Op het einde van de 19e eeuw geraakte Spanje in oorlog met Amerika, waarop de Phillippijnen door Amerika werden bezet. Bij de vrede van Parijs in 1898 gingen de Phillippijnen definitief over aan de U.S.A. De bevolking van de Phillippijnen kon zich met deze beslissing niet verenigen en eiste onafhankelijkheid. Na jaren van heftige strijd verkregen de Phillippijnen in 1935 de onafhankelijkheid. echter onder voorwaarde dat Amerika nos gedurende 10 jaar alle buitenlandsche kwesties zou regelen.

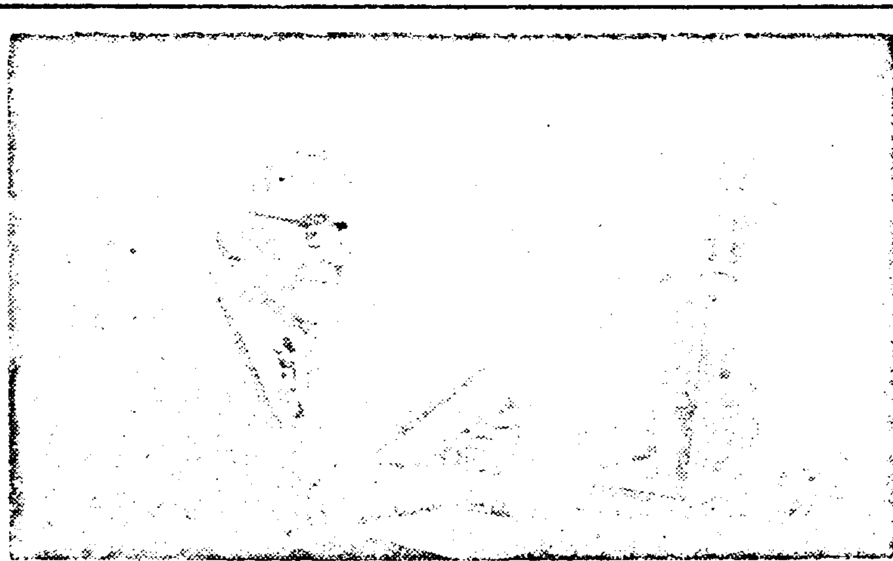
De meest recente wijziging in de landen van Zuid Oost Azie is het verkrijgen van de dominion status voor INDIA en PAKISTAN. Deze ontwikkeling ligt nog zo kort achter ons, dat een recapitulatie hier achterwege kan blijven.

Opgemerk kan worden, dat ook hier de drang naar zelfstandigheid die zich in al de landen van Zuid Oost Azie ontplooide door Engeland werd erkend.

In INDO CHINA is de ontwikkeling nog niet voltooid, hoewel de berichten uit Frankrijk er op wijzen, dat binnen korten tijd hier een beslissing zal vallen omtrent het bestaan van de nieuwe republiek Vietnam.

Tenslotte nog de kwestie INDONESIE. De situatie begint zich reeds enigermate af te tekenen, wanneer men Java en Sumatra een ogenblik buiten beschouwing laat, ziet men reeds de delen van de toekomstige statenbond die Indonesie zal vormen, met name genoemd: De Riouw Archipel, Banka en Biliton, West Borneo, Oost Borneo (hiervan zal nog Zuid Borneo worden afgescheiden) Oost Indonesie en Nieuw Guinea. Van Sumatra is nog niet in behandeling gekomen de aanvrage van Sumatra's Oostkust, dat evenals het pasoendan gebied (West Java tot en met Cheribon en de preanger) als deelstaat opgenomen wil worden in de Indonesische statenbond.

Een groot vraagteken is nog welke plaats de Repoeblik Indonesia in de toekomst zal innemen.

Bezoek van Palestijns Journalist.

Deze week wordt op Curaçao verwacht de Heer Moshe Medzini, redacteur van het in Tel-Aviv verschijnende dagblad „Ha-ârets."

De Heer Medzini is een vooraanstaande figuur in het Palestijnse dagbladwezen. Hij werd in 1897 te Irkutsk (Siberië) geboren, alwaar hij zijn schoolopleiding genoot.

Gedurende de eerste wereldoorlog diende hij als officier in het Russische leger. Sinds het jaar 1929 is hij Palestijns burger. In 1921 werd hij toegevoegd aan de redactie-staf van „Ha-ârets", het oudste in Palestina verschijnende Hebreeuws dagblad.

Ook was Medzini gedurende drie jaren algemeen secretaris van het Joodse Agentschap te Jeruzalem.

Sinds 1938 is hij tot op heden tevens politiek commentator in de Hebreeuwse radio-programma's van de Jeruzalemse zender.

Medzini bezit een gedegen kennis van de Zionistische politiek en de ontwikkeling van het politieke leven in Palestina. Sinds 1925 heeft hij alle Zionistische wereldcongressen bijgewoond. In opdracht van zijn dagblad deed hij de raportage van de algemene vergadering der U.N.O., waarin het voorstel tot verdeling van Palestina werd aangenomen. Op uitnodiging van de U.N.O. Broadcasting Service heeft hij in de eerste Hebreeuwse uitzending naar Palestina het nieuws omgeroepen.

Moshe Medzini is door het „Keren Hayesed" (Palestina Opbouwfonds) te Jeruzalem aangezocht om tot versterking van de relaties met Palestina een tournee door de Ver. Staten en verschillende Zuidamerikaanse landen te maken.

Het „Keren Hayesed" is het financiële instrument voor de opbouw van Palestina. De telkenjare verzamelde fondsen zijn de vrijwillige belasting van het Joodse volk ten behoeve van de in wording zijnde onafhankelijke staat.

Dit Palestina Opbouwfonds heeft het fundament gelegd van al wat in Joods Palestina op het gebied van onderwijs, kunsten en wetenschappen, landbouw, nijverheid, kinderzorg, huisvesting, hygiene enz. is tot stand gebracht.

Nu het door de beslissing van de U.N.O. eindelijk zo ver gekomen is, dat in de naaste toekomst een onafhankelijke Joodse staat zal worden gesticht, heeft het Keren Hayesed voor het jaar 1948 een speciaal werkplan opgesteld. Meer in het bijzonder wordt daarin rekening gehouden met de te verwachten grote stroom van nieuwe immigranten. Het schoolwezen zal in verband hiermede op grote schaal en binnen de kortst mogelijke tijd uitbreiding behoeven.

Er zullen nieuwe gebouwen voor vakopleiding, kindertehuizen, hospitalen enz. nodig zijn. Kortom, het fundament van de joodse samenleving in Palestina zal danig moeten versterkt worden om de duizenden thans nog vaderlandslozen, die uit de Europese kampen naar Palestina zullen trekken, de mogelijkheid te bieden zo spoedig mogelijk normale en nuttige burgers te worden.

De heer Moshe Medzini zal in verschillende bijeenkomsten op Curaçao en Aruba voordrachten houden, waarin zeker interessante bijzonderheden over dit werk zullen worden medegedeeld.

SPORT

DE GROTE SLAG IN HET RIF.

Zondag a.s. is het de grote dag voor Veendam en Asiento. Beiden moeten laten zien, wie recht heeft op een plaats in de A-Klasse. Gezien de prestaties in de twee vorige wedstrijden, zijn wij geneigd Asiento de meeste kans te bieden, immers de roodwitten zullen met een behoorlijke elftal in het veld komen. Veendam heeft bij de seriewedstrijden niet veel bijzonders laten zien, hoewel we moeten toegeven dat ze erg verzwakt uitkwamen. Zondag zal Veendam voor zeker op volle kracht in het veld verschijnen en dat niet alleen, maar ook op volle toeren spelen. Dat belooft een wedstrijd vol spanning. Maar behalve spanning zal er ook nog wat anders te zien zijn. In de ruim 25 jaren van Asiento staat deze vereniging bekend om haar mooi en gaaf voetbalspel. Dat is nog een rede te meer om een bezoek te brengen aan het Rif, vooral fijnproevers kunnen hun hart ophalen. Het zal een gezellige drukte worden met al die Asiento supporters en Salinjabewoners. En onze voetbalfiehebbers van Pietermaai en Otrabanda zullen zeker niet achterblijven om de grote slag bij te wonen. We doen geen voorspellingen, maar wel rekenen we op een vurige sportieve strijd met een sportief publiek met Asiento de meeste kansen.

Nieuws van Overal

WAPENS VOOR GRIEKENLAND.

Generaal W. G. Linexy, het hoofd van de Noordamerikaanse missie, onthulde te Athene op een persconferentie, dat de Griekse regering 40.000 geweren en de nodige amunitie besteld had in Engeland. De totale kosten ten bedrage van drie millioen dollars zullen betaald worden uit de bevroren deviezen van Griekse burgers in Engeland. De uitrusting zal grotendeels gebruikt worden voor de versterkte nationale garde.

TAUBER OVERLEDEN.

Heden overleed in een Londens hospitaal de bekende zanger Richard Tauber. Hij bereikte de leeftijd van 56 jaar.

MARSHALL VOOR HET CONGRES.

Staatssecretaris Marshall deed een beroep op het Congres om snel en effectief te helpen in Europa. Hij zeide de wettenmakers botweg, dat zij tegemoet moesten komen aan de eisen van het plan of in het geheel niets doen.

NIEUWS IN HET KORT.

— Nederland heeft onderhandelingen gevoerd over aankoop van drie millioen bushels Canadees graan.

— Een vliegtuig van de lijn Brussel — Parijs is verongelukt, veertien personen zijn gedood en twee gewond. Wegens slechte weersomstandigheden was er een verbod tot landen en opstijgen, de piloot had zich in de hoogte misrekend. Toen hij zijn landingslichten opstak, was hij reeds te dicht bij de grond om zijn toestel te kunnen optrekken.

NAAR EEN OPLOSSING IN INDONESIË.

Uit Djokja wordt gemeld, dat de Republikeinse regering een bekendmaking heeft uitgevaardigd, waarin de Republiek verklaart, bereid te zijn deel uit te maken van de democratische en souvereine verenigde Staten van Indonesië.

De republikeinse regering ijvert voor zo'n vlug mogelijke samenvatting van geheel Indonesië in een onafhankelijke en souvereine staat.

Met betrekking tot vorming van een souvereine Verenigde Staten van Indonesië, zal in samenwerking met de commissie van goede diensten de positie van de Republiek worden bepaald. Voorts overweegt de republiek, welke maatregelen zij zal treffen in deze aangelegenheid.

AMSTERDAMSE BEURS.

Conversielening 98¾, Koninklijke 294½, Unilever 292¾, Philips 366¼, Ned. Scheepv. Unie 173, HVA 225, Delimy 169½, A'dam-rubber 156.

De laatste dag van de handel in claims was zeer levendig. De industrie aandelen waren rustig. Scheepvaartpapieren onveranderd. Weinig handel in cultuurfondsen.

INDONESIE KRIJGT VOLOP GELEGENHEID.

De Nederlandse ambassadeur te Washington, mr. E. van Kleffens heeft de Onderminister van Buitenlandse Zaken, Robert Lovett op de hoogte gesteld van de nieuwe Nederlandse orientering met betrekking tot de Indonesische kwestie. Na dit onderhoud verklaarde van Kleffens tegenover de pers, dat, al wat Nederland gedaan had was, het Indonesische volk in de gelegenheid te stellen hun wensen naar voren te brengen. Daarbij kwam naar voren dat verscheidene bevolkingsgroepen een begrijpelijke neiging naar autonomie vertoonden. De Nederlandse regering heeft open oog voor deze wensen.

PILOTEN VOOR DE MISSIE.

Oud-oorlogspiloten van de Raf in Engeland hebben een vereniging opgericht voor veteranen van de Britse luchtvloot, die zich ter beschikking willen stellen van de missies. Deze piloten zullen luchtverbindingen onderhouden met afgelegen missieposten. In de Verenigde Staten bestaat een dergelijke vereniging reeds enige tijd.

Zij heeft reeds waardevolle resultaten bereikt.

INPORTGOEDEREN USA GOEDKOPER?

Optimistisch nieuw.

Naar wij vernemen is er een nieuwe regeling voor toekenning van uitvoervergunningen uit Amerika op komst.

De toekenning dier vergunningen zal vooral geschieden op basis van de goedkoopste prijzen, dus niet zoals vroeger gebruikelijk was, toenenkel op grond van de aangevraagde hoeveelheden vergunningen werden verstrekt. Anders gezegd zullen dus ook de prijzen van de exporteurs van de U.S.A. mede de toekenning van de vergunningen bepalen.

De wijziging is ingesteld om voornamelijk die invoerende landen, die een gebrek aan dollars hebben, tegemoet te komen. Het voornaamste gevolg is dat de exporteurs de firma's tot concurentie zullen komen, waardoor de prijzen zullen dalen.

LUCHTPOSTTARIEVEN.

Drukwerken, pakjes enz.

Voor Trinidad, Venezuela, Haiti, Jamaica, St. Kitts en de Dominicaanse Republiek: tot en met 25 gram 5 cent; boven 25 gram tot en met 50 gram 10 cent; boven 50 gram tot en met 100 gram 20 cent; en voorts voor elk volgend gewicht van 50 gram of gedeelte daarvan 10 cent.

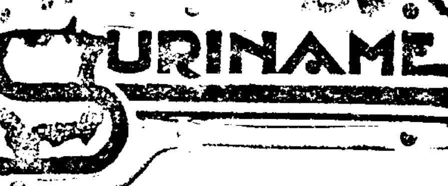
Voor Cuba en Costa Rica: tot en met 25 gram 10 cent; boven 25 gram tot en met 50 gram 20 cent; boven 50 gram tot en met 100 gram 35 cent; en voorts voor elk volgend gewicht van 50 gram of gedeelte daarvan 15 cent.

Afmetingen: Lengte, breedte en hoogte tezamen niet meer dan 90 cm., met dien verstande dat de grootste afmeting niet meer dan 60 cm. mag bedragen.

In rolvorm: de som van lengte en tweemaal de middellijn niet meer dan 100 cm., met dien verstande dat de grootste afmeting niet meer dan 80 cm. mag bedragen. Max. gewicht is 2 kilogram.

NEDERLANDSE MUSICI LERAREN IN VENEZUELA.

Het piano trio, geschreven in 1921 door de Nederlandse componiste Henriette Bosman, beleefde Dinsdagavond zijn première. De uitvoerenden waren — zoals onze lezers uit het muziekverslag weten — Jacob v.d. Woude (viool), Max Rodriguez (cello) en Folkert Steenmeyer (piano). De Musici v.d. Woude en Rodriguez zijn als leraren aangesteld aan het Venezolaanse conservatorium in Maracaibo.

HET „MUSICUS HELSTONE COMITÉ".

Iederavond 7.15 uur Curaçaose tijd, spreekt de heer W. A. Leeuwin, voorzitter van het „Musicus Helstone Comité" voor de AVROS over de eerste Surinaamse musicus J. N. Helstone (11 Januari 1853 — 24 April 1927).

Op Zondag 11 Januari as. 5 uur nm. (4 uur Curaçaose tijd) wordt het monument voor Helstone door Z.E. Gouverneur Brons onthuld. De Militaire Kapel en drie koren zullen composities van Helstone ten gehore brengen. Beide uitzendingen zijn op de 19 meter band te volgen.

SURINAAMSE DELEGATIE ZATERDAG NAAR NEDERLAND.

De Surinaamse delegatie voor de Ronde Tafel Conferentie zal Zaterdag as. via Curaçao naar Nederland vertrekken. Ook mr. J. J. Buiskool, notaris J. de Miranda, P. Kaulesar Sukil en Percy Wijngaarde, redacteur van het nieuwsblad „Suriname", die de plaats inneemt van G. v.d. Schroef, die wegens ziekte van zijn vrouw achter moest blijven, bevinden zich onder het gezelschap. Twee gedelegeerden, nl. dr. R. Pos en F. H. Lim Apo bevinden zich reeds in Nederland. De heren Prey en D. Findley van het nieuwsblad „De West" vertegenwoordiger van de Surinaamse pers, zullen eveneens Zaterdag vertrekken.

SIMON SANCHES KOMT 26 JANUARI VOOR.

Uit Paramaribo wordt officieel bericht, dat Simon Sanches op 26 Januari nogmaals zal voorkomen.

IMMIGRATIE VAN HONDERD FAMILIES.

Vijftig families van elk der overbevolkte Brits West Indische eilanden Barbados, Santa Lucia, zullen naar Suriname emigreren. De staten van Suriname hebben het desbetreffend voorstel van het gouvernement goedgekeurd.

Dit „Barbados- Santa Lucia"-experiment is het resultaat van de studies en onderzoekingen van het Surinaams gouvernement. Een emigratie-commissie van deze eilanden heeft het vorig jaar een bezoek gebracht aan Suriname om de plaatselijke toestanden te bestuderen. Met de vestiging dier families is een bedrag van ƒ 30.000 mee gemoeid. Zij zullen hoofdzakelijk in de landbouw te werk worden gesteld.

Voorts is ook een Joodse commissie in Suriname aanwezig, om de mogelijkheden te bestuderen voor de vestiging van 30.000 zg. „displaced persons".

Washington in opschudding door twee schandalen

De commissie van senator Homer Ferguson voor het onderzoek naar oorlogsuitgaven geleek de laatste weken op een circustent, waarbij het gehele Amerikaanse volk een logeplaats had. In de nok van de tent, temidden van de zoeklichten van pers en radio, vertoonden twee acteurs hun kunststukjes: Johnny Meyer, de persclown van de film- en vliegtuigmaker Howard Hughes, en de meester-acrobaat generaal-majoor Bennet E. Meyers. Johnny bleek slechts een schreeuwende comediant te zijn, die zich in dure onkostenrekeningen interesseerde, ten einde contacten en contracten voor zijn baas los te krijgen, maar generaal Meyers was een ster van eerste grootte.

Een groot gedeelte de zestig milliard dollar, die tijdens de oorlog door de luchtmacht werd besteed, ging door zijn handen. Hij interesseerde zich, ondanks alle voorschriften, in maatschappijtjes, die aan de luchtmacht tegen fantastische prijzen, door Meyers zelf vastgesteld, vliegtuigonderdelen leverden.

Maar terwijl de details dagelijks kleuriger en bedroevender werden kwam vandaag de mededeling, dat de Congrescommissie voor de Gewapende Macht onmiddellijk en onderzoek wenst in te stellen naar het grote aantal pensionneringen vóór dat de pensioengerechtigde leeftijd werd bereikt.

President Truman zelf, blijkbaar ontstemd door de hevige critiek op de democratische partij, die gedurende de oorlog aan het bewind was, heeft verklaard, dat geen hoofd gespaard moet worden om oorlogswinstmakers, die zich ten koste van het volk hebben verreikt, te achterhalen, aldus „De Maasbode".

Paniek.

Onder generaals, admiraals en hoge burgerlijke ambtenaren met een vlekje op hun reputatie is het momenteel een geweldig gedrang en een nerveus repareren van rapporten en correspondentie-archieven. Een dronken persattaché verklaarde op een onbewaakt moment, dat hij zoveel namen kon opnoemen en zoveel feiten kon meedelen, dat de evoluties van generaal Meyers hiermee vergeleken amateurswerk zijn. En generaal Meyers zelf hield een openhartige persconferentie, toen bleek, dat zijn reputatie toch niet meer te redden was.

Hij schreeuwde daarbij zulke ontstellende details uit, dat zelfs de voor een kleintje niet vervaarde Amerikaanse journalisten bevreesd waren deze beschuldigingen af te drukken.

Frederick C. Othman, een van de voornaamste columnists van de New York Herald Telegram, verklaarde in zijn kolom er niets van te voelen deze beschuldigingen in zijn krant te herhalen uit vrees voor een gerechtelijke vervolging. Hij voegde er aan toe, dat hij als gehard journalist met de mond vol tanden had gestaan.

Generaal Meyers liet de Amerikaanse belastingbetalers vliegtuigonderdelen kopen voor 45 dollar, die gemakkelijk voor 11 dollar konden worden vervaardigd.

Het spreekt vanzelf, dat de Aviation Electric-maatschappij, de leverancier van de onderdelen, in het geheim aan Meyers behoorde. Alles bij elkaar verdeelde Meyers voor een paar millioen aan orders aan zijn dochtermaatschappijtjes.

Maar, als ten gevolge van het heden ingestelde onderzoek naar de „pensioenroof" komt vast te staan, dat geknoeid is met het ongeschikt verklaren van duizenden officieren, dan zullen er veel hardere klappen vallen dan in de Meyers-Meyer-episode, die spectaculair was, maar toch niet meer dan incidenteel. Vergeleken bij een oorlogspraestatie van honderdveertig millioen mensen, die honderden milliarden dollars aan oorlogsuitgaven besteedden, is dit geval niet zó wereldschokkend als de schreeuwende koppen van de sensatiepers willen doen geloven.

Eén rotte appel.

Het publiek werd vergast op alle details, o.a. op de speciale linoleumvloeren die de generaal had laten importeren, terwijl materiaal zo schaars was en op de stroman-episode, waarbij Meyers een boekhouder met een salaris van 38 dollar per week „directeur" van zijn millioenen-firma had gemaakt. Over het algemeen deelt de openbare mening de mening van generaal Arnold, gedurende de oorlog commandant van de luchtmacht, die verklaarde, dat, ondanks Meyers' belangrijke positie, deze enkele rotte appel de luchtmacht niet heeft aangetast.

Meer belangstelling bestaat voor het pensioenonderzoek. Gebleken is, dat tussen 1940 en 1947 28.000 legerofficieren in verband met lichamelijke of geestelijke stoornissen op pensioen zijn gesteld. Binnen 24 uur na het afkondigen van het bevel tot een grondig onderzoek kwam ook de vloot met de eerste bijzonderheden voor de dag: gedurende dezelfde periode werden 5385 vlootofficieren ontslagen wegens ongeschiktheid. Hieronder bevinden zich niet minder dan 107 admiraals, 29 commodores (een rang tussen schout-bij-nacht en kapitein-ter-zee), 660 kapiteins-ter-zee, 574 kapiteins-luitenant-ter-zee, 3000 luitenants-ter-zee en een hele schare vaandrigs en andere officieren. Uiteraard zullen de meeste van deze pensionneringen bona fide blijken te zijn, maar er bestaat een sterk vermoeden, dat niet alleen generaal Meyers losjes met geld heeft omgesprongen.

De Republikeinen, die gedurende 18 jaar geen president in het Witte Huis hebben gehad, doen alle mogelijke moeite om Roosevelts oorlogsbeleid in discrediet te brengen. Vandaar, dat vóór de verkiezingen in November 1948, nog sensationele onthullingen verwacht kunnen worden. De pensioenroof-beschuldiging is er één van. Maar ondanks het feit, dat een aantal schokkende feiten van oorlogswinst en machtsmisbruik zullen worden onthuld, zullen de meeste met succes in de doofpot worden gestopt, omdat de betrokkenen belangrijker zijn dan de weggegooide dollars.

DE HEER EN MEVROUW
Cratsz - Vidal
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter
Jeannette Luciana
7 - 1 - '48

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Monsieur Verdoux" 7 en 9.30 pm.

ROXY: „Vigil in the night" 7 en 9 pm.

CINELANDIA: „The Informer" 8 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 11 Januari as. waargenomen door Zuster Kerkhoven, Habaai tel. 2341.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 9 Januari as. worden waargenomen door: Botica Excelsior (Punda), Herenstraat 4, telefoon 2004 en door Botica Emma (Otrabanda) Bredestraat no. 159, telefoon 1636.

CUROM:
Donderdag: 18.30 Hier is de Jeugd; 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Muziek van Victor Herbert; 20 Nieuws; 20.15 Symphonische muziek; 20.30 Declamatie; 20.45 Klassiek concert; 21.30 De wereld schrijft; 21.45 American parade: 21.55 Het voornaamste nieuws.

Vrijdag: 12 Programma-overzicht; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met Gladys Swarthout.

LOTERIJ FORTUNA: 1924 — 15815 — 13025 — 2772.

WACHTDIENSTEN. C.P.I.M.

Donderdag.
Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur W. Moulijn, tel. 255.
Personeel Afdeling: W. Lambij, Mauritslaan 15, tel. 330.
Materialen Afdeling: M. Segaar, Julianadorp 3 (NB), tel. 720.

C.S.M.
Rederij: P. Zuiderent, tel. 528.
Scheepsagentschap: 8 — 23 uur Office tel. 458—551; 28 — 8 uur J. H. Allebé, tel. 288.
Dok Afdeling: J. Kraan, tel. 228.
Bioscoopprogramma: Theater Asiento: „Temptation" Toegang boven 16 jaar.

SPORTCLUB ASIENTO.
Voetbal: Zaterdag, 10 Januari vriendschappelijke voetbalwedstrijd tussen een elftal van „Jong Curaçao" en „Asiento", op het terrein Rio Canario. Aanvang 4 uur n.m. Scheidsrechter Hr. De Winter.

Zondag, 11 Januari, de lang verwachte promotie-degradatiewedstrijd tegen „Veendam" op het Rif Stadion. Aanvang 4 n.m.

Attentie HH Auto-bezitters: Gelieve voor half vier bij de Portier Beatrixlaan aanwezig te zijn, zodat wij allen om half vier kunnen vertrekken.

HH Spelers: Gelieve bij verhindering afzegging te richten aan Hr. Dijkhoffz, Julianalaan 1; tel. 241.

CURAÇAOSE POSTZEGEL VERENIGING.
As. Vrijdag 9 Januari 1948 zal een ledenvergadering worden gehouden in Club Asiento in de vergaderzaal. Aanvang 8 uur nm.

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Vrijdag, 9 Januari 20.15 uur: Bijbelkring. Onderwerp: „Het leven van Abraham".

Zondag, 11 Januari 9.30 uur: Kerkdienst. Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.

Zondagsschool der Protestantse Gemeente Emmastad: Onze Zondagsschool begint weer as. Zondag 11 Januari 11 uur 's morgens, voor kinderen van 6 — 10 jaar in het Jeugdhuis, voor die van 10 — 12 jaar in de consistoriekamer der kerk. Door enkele moeilijkheden wordt, ook in verband met te kleine localiteit, er nog eens de aandacht op gevestigd, dat kinderen beneden de 6 jaar niet worden toegelaten, tenzij zij de 1e klas van de lagere school bezoeken. Hieraan moeten wij strict de hand houden.

Nieuws van Overal

100 JAAR GING HET GOED..

Enkele dagen geleden werd een lastige dronkaard gearresteerd in de straten van Atlanta. Hij werd in een politie-cel opgesloten. Voor de kantonrechter gebracht, bleek dat Willie Ward 115 jaar oud was. Ofschoon hij reeds tweemaal te voren was gearresteerd, liet de rechter hem vrij, omdat zijn zonden-register voor zijn eerste honderd jaar blanco was. Willie Ward was, zoals hij zei, oververmoeid geworden van het voortdurend goed oppassen.

EVEN HELPEN.

In Ada in de staat Oklahoma, slaagden drie bandieten er in uit de gevangenis te ontsnappen door het doorzagen van tralies. Toen zij de auto bereikten waarmede zij wilden vluchten, bemerkten zij tot hun grote schrik, dat zij de wagen niet op gang konden brengen. Toen twee politie-agenten kwamen opdagen, behielden zij hun tegenwoordigheid van geest en vroegen hun te helpen duwen. De krachtige arm der wet bracht de auto op gang en de bandieten zijn tot heden spoorloos verdwenen.

ZEER BEMOEDIGEND.

„De houding van de Unesco, de culturele en sociale organisatie van de UNO, tegenover de godsdienst is zeer bemoedigend. Zij hecht thans een zeer groot belang aan de godsdienst als een der voornaamste middelen, waardoor de vrede in de geesten der mensen wordt bevorderd", aldus verklaarde de Parijse kanunnik Jean Rupp tijdens de tweede algemene vergadering van de Unesco in Mexico City, waaraan hij deelneemt als waarnemer voor het Vaticaan.

ZALFJES-CONGRES.

Er gaat geen dag voorbij of Parijs heeft zijn congres. Deze week hielden twee congressen de aandacht gespannen. Eerst het internationaal Congres voor Aesthetiek. Zoals vanzelf spreekt een schoon congres. Een voorzitter, om door een ringetje te halen en inleiders van een verfijnde élégance. Verder een zaal, geurig als een park in het voorjaar.

Er waren dames, in wier voetspoor men alle parfums van Arabië kon opsnuiven. We hoorden een inleider, doch we keken meer dan we luisterden. Hij droeg een blauw fluwelen jasje, gele das, zwart glimmend snorretje en zeer lange haren. Hij hield een betoog over het ontharen van benen. „Het is bedroevend, zeide hij, maar men wil er nog niet genoeg aan. In de provinciestad, waar ik praktizeer, wacht ik tevergeefs op de vrouwen van notarissen en advocaten. Ook de ambtenaarsvrouw laat op zich wachten. Maar de vrouw van de kantonrechter mag ik reeds tot mijn klanten rekenen (applaus). We zullen doorzetten, wij blijven ontharen" (ovatie).

De inleider ging voor een bord staan en tekende haren, haarwortels en huidvezels. De zaal griezelde. Dan werd hij oratorisch en beschreef de physieke, morele en psychologische wonderen der Franse anti-haar-crèmes. De heerlijkste crèmes en zalven dropen van zijn lippen over het zwaar gecreemde gehoor. Op het eind was de zaal één crème-pot. Per saldo, en zalfje van een congres.

Hobbies van Philipsmensen

De Rampenexpert

De hobbie in een notendop

„Toen ik op 10 Januari een analyse beëindigde over het ontstaan van de aarde werd ze als onzin beschouwd door natuurkundigen, omdat ze in strijd was met zeer vele, bestaande theorieën. Ik vrees echter het ergste voor die theorieën, want uit deze analyse kwam een techniek te voorschijn, die het mogelijk maakte aardbevingen, tornado's, onweer, vulkaanuitbarstingen en andere natuurverschijnselen vooruit te berekenen."

Een bekend Nederlands artist publiceerde voor de oorlog in een Amsterdams dagblad eens een treffende tekening, waarmee hij in enkele krabbeltjes duidelijk maakte dat niet alleen onze gezichtskring, maar ook onze „gevoelskring", dikwijls zeer beperkt is:

Een zekere mijnheer Dingemans ligt lui achterover in een gemakkelijke fauteuil en luistert met half gesloten ogen naar het nieuwsbulletin van de radio. Met luider stem vertelt de omroeper, dat bij een aardbeving in China 50.000 mensen zijn omgekomen.

Mijnheer Dingemans opent even de ogen en slaapt dan weer verder. Even later volgt een bericht, dat in Turkije een dorp door een typhoon werd verwoest. Aantal doden 20.000. Opnieuw „tilt" onze luisteraar gedurende enkele seconden de vermoeide oogleden op, maar verroert zich overigens niet, totdat aan het slot van het nieuws de mededeling volgt dat Jan Janssen uit de Kinkerstraat in Amsterdam onder de tram is gekomen en zijn been heeft gebroken. Dingemans opent nu niet alleen zijn ogen, maar springt uit de stoel op, vliegt naar het trapportaal en gilt naar boven: „Vrouw, vrouw, luister eens, Jan Janssen uit de Kinkerstraat heeft zijn been gebroken......"

Rampen en catastrofen......

Aan deze tekening en aan dit verhaal moest ik denken toen ik in de huiskamer van de heer A. Vrede lijvige plakboeken doorbladerde en krantenberichten vond, netjes gerangschikt en opgeplakt van allerlei catastrofen en ongelukken, die ons wereldeel in de laatste jaren hebben geteisterd. Het waren geen berichten over kleine ongevallen, over fietsers of automobilisten die elkaar het leven niet gunnen, integendeel het was een opeenvolging van aardbevingen, cyclonen, vliegtuigongevallen, spoorwegongelukken en scheepsrampen en er werden plaatsen bij vermeld, die ik dagen daarna nog niet op de wereldkaart had kunnen ontdekken. Als men dat zo eens bij elkaar ziet, bijvoorbeeld van één jaar, wat er alzo op onze planeet is gebeurd, dan is men geneigd onmiddellijk een levensverzekering af te sluiten, ofschoon, volgens het boek van de heer Vrede dagen met „serie-rampen" dikwijls moederziel alleen staan tussen dagen of weken waarin er niets gebeurt.

Overigens heb ik, evenals de heer Dingemans, het boek onbewogen bekeken en nergens heb ik mij ontroerd of onder-de-indruk gevoeld, óók niet toen een klein optelsommetje van berichten op één pagina, het getal 45.000 aan doden en gewonden opleverde.

„Maar waarom verzamelt u deze berichten uit binnen- en buitenland, uit de Graafschapsbode en de New York Herald Tribune? Hebt u daar een bedoeling mee?"

Ziedaar de eerste, overigens weinig originele vragen aan onze gastheer, die er een merkwaardige, zéér merkwaardige hobby op na bleek te houden:

Methode om rampen te voorspellen.

De heer Vrede pretendeert niet meer of minder dan dat hij er in geslaagd is een wetenschappelijke methode te vinden, die hem in staat stelt bijv. vliegtuigrampen op bepaalde dagen te voorspellen d.w.z. ver van te voren aan te geven op welke dagen en nachten de kans dat vliegtuigen — ongeveer een uur na het begin van een aardbeving — omlaag zullen storten zeer groot is. Berichten over dergelijke gebeurtenissen nemen in zijn plakboeken dan ook de grootste plaats in.

Men kan, neen men móét sceptisch staan tegenover de mededelingen van de heer Vrede, vooral als men volslagen leek is en geen deskundige critiek kan leveren, maar aan de andere kant kan hij enige bewijzen aanvoeren en daarom is het de moeite waard de hobby van onze gastheer in deze reeks op te nemen. „In ieder geval is het een kostbare hobby, die hem veel geld en" zo zuchtte mevrouw Vrede, „nog meer nachtrust heeft gekost".

De theorie.

Vlak na de oorlog begon de heer Vrede, die op de afdeling Commerciële Voorcalculatie en Planning werkt en als zodanig gewend is met cijfers te goochelen, aan een studie over het bestaan der aarde. De hypothesen die hierover bestonden bevredigden hem niet en hij poogde een oplossing te vinden, waarmee hij zich kon verenigen. Een jaar lang bestudeerde hij allerlei wetenschappelijke verschijnselen, analyseerde wiskundig feiten en cijfers om zo door te kunnen dringen tot in de diepste kern van al het bestaande. Hij ging daarbij uit van waarnemingen en slaagde er in — althans volgens eigen zeggen — een methode te vinden om aardbevingen en andere natuurverschijnselen te voorspellen of beter uitgedrukt: te berekenen.

Hiermee zou verband houden het „in serie" voorkomen van vliegtuigongevallen, omdat volgens hem aardbevingen en vliegrampen dezelfde kosmische (d.i. van buiten de aarde) oorzaak hebben.

De practijk.

Om tot de practijk over te gaan. Op 24 Augustus zond de heer Vrede aan een bekend Nederlandse hoofdredacteur — de originele brief hebben wij gezien — een schrijven met een datum waarop deze rampen te verwachten zouden zijn. Het antwoord van deze journalist luidde als volgt:

„Met belangstelling heb ik Uw mededeling omtrent de kans op vliegtuigongevallen op 28 Augustus ontvangen. Inderdaad is Uw voorspelling bewaarheid, want op die dag hebben zich drie ongelukken voorgedaan."

En het bericht in de krant van deze hoofdredacteur begon aldus waaruit men mag concluderen dat de redactie ervan door de voorspelling van de heer Vrede was beïnvloed:

„Na een ruime pauze in de reeks van vliegtuigongelukken gedurende de maand Augustus, die gelukkig weinig grote rampen te zien gaf, zijn er gisteren plotseling weer enkele ongelukken gebeurd — een Noorse vliegboot, een Britse Dakota en een Cubaans transporttoestel — met die merkwaardige samenloop van omstandigheden, die luchtvaartrampen schijnt te kenmerken..."

Aan deze voorbeelden zouden nog wel enkele toegevoegd kunnen worden, zouden wij de controle kunnen releveren, die ons Reisbureau heeft uitgeoefend op vooraf ingezonden data.

Een serieus werker.

Nu kan men tegenwerpen, en ook Uw verslaggever heeft dit gedaan, dat het voorspellen van vliegrampen, die nogal eens voorkomen, niet zo erg moeilijk is. Wanneer men maar lang genoeg voorspelt, gist men altijd wel een keertje raak. Zo simpel is het natuurlijk niet, en men zou het werk van de heer Vrede miskennen — ook al is uiterst scepticisme geboden — wanneer men het met een schouderophalen afdoet. Trouwens de correspondentie die onze gastheer voert met Engelse, Amerikaanse, Scandinavische, IJslandse, Zuid-Afrikaanse en Japanse wetenschappelijke autoriteiten is op zich al interessant en in vele gevallen waardevol, en duidt op het serieuze van zijn studie.

Wij zagen brieven, waaruit bleek, dat aardbevingsregistraties uit Engeland, radartelescoop-publicaties uit Amerika hem automatisch werden toegezonden, terwijl van in Eindhoven gemaakte analyses van radartelescoopmetingen ter controle opgezonden naar Londen afschriften worden gemaakt en doorgezonden naar de universiteiten van Cambridge en Manchester.

Kamer van Koophandel en Nijverheid

W. H. Oerlemans, Oosterstraat 8, Haarlem — Nederland.

Bieden aan voor export:
— Vlees in blik (Ook worst en soepen).
Worstsoorten (niet in blik).
Medische uitrusting.
Haarlemmer olie.
Groentezaden (ook uien).
Textiel, enz. enz

Technical Diamonds Ltd., BANGOR, Caerns., Gr. Britain.

Vervaardigers van imitatiediamanten de zgn.
—„Glaziers diamanten". Worden gemaakt in drie soorten, t.w. Type „A", „B", en „C".

James Stott & Company (Engineers) Ltd., Vernon Works, Oldham — England.

Zoeken een vertegenwoordiger voor de verkoop van
— door hen vervaardigde electrische artikelen, zoals heetwaterketels enz. Leveren uitrustingen voor hotels, restaurants, café's, clubs enz. (folders ter inzage).

Mansel Corporation, 101 Cedar Street, New York 1, N.Y., U.S.A.

Vertegenwoordigers voor fabrikanten van chemische
— en pharmaceutische artikelen.

Standard Purchasing and Trading Co., 101 Cedar Street, New York 6, N.Y., U.S.A.

Exporteurs van ijskasten (nieuw en herbouwd, electrische ventilatoren, telmachines (herbouwd, boekhoudmachines(herbouwd, zinken golfplaten voor dakbedekking, schrijfmachines (herbouwd), fluorescerende lampen, keuken uitrustingen, enz.
Zoeken een vertegenwoordiger voor hun artikelen.

Manhattan Commercial Corporation, 366 Broadway, New York 13, N.Y., U.S.A.

Zoeken een vertegenwoordiger voor de volgende producten:
1) Chemicaliën, drogerijen en pharmaceutische art.,
2) Geëmailleerde artikelen,
3) Artikelen van glas,
4) Aardewerk,
5) Verlichtingsartikelen,
6) Katoenen en kunstzijden stukgoederen,
7) Speelgoed,
8) Radiotoestellen,
9) Verven en verfkwasten,
10 Electrische klokken,
11) Kerosine fornuizen.

Eastern Smelting & Refining Corp., 107-109 West Brookline Street, Boston, Massachusetts, U.S.A.

Leveren producten t.b.v. de edele metaalindustrie,
—zoals: fijn goud, karaat goud, goud t.b.v. tandtechnikers, soldeersels voor goud, zilver en platina, alle soorten zilver, platina enz. enz. (folder ter inzage).

Jordon Refrigerator Co., 235 North Broad Street, Philadelphia 7, Pa. U.S.A.

Fabrikanten van ijskasten.
—(Uitgebreide folders ter inzage).

Amszo Export & Import Corp., 220 Colonial Mutual Bldgs, West Street, Durban — South Africa.

Deze firma wenst Zuid-Afrikaanse goederen te
—exporteren naar Curaçao.

The Japan Textile Products Exporters' Association, No. 40, Akashi-machi, Ikuta-ku, Kobe, Japan.

Y. Ikemura & Co., Central Post Office Box No 279, Osaka — Japan.

Exporteurs van:
—kamfer, pepermunt, vruchten — essences, sigarettenpapier, zijde en kunstzijde, kerstboomartikelen, mentol, cellophaanpapier, imitatieparels, citroenzuur, halskettingen, ondergoed, enz. enz.

Deze aanbiedingen liggen op het kantoor der Kamer voor belangstellenden ter inzage.

De Secretaris.

De laatste blinde darm op 21 Juli

Gesprek met dr. T. Mansoer, een der „coming men"

Hij is niet zeer groot, tamelijk gezet, heeft lange grijze achterovergekamde haren en zijn allures lijken op het eerste gezicht op die van een joviale Hollandse plattelandsdokter.

Hij moet een zeer bekwaam chirurg zijn en wanneer men in Medan vanaf 1930 onder het felle licht der operatielampen zoveel mensen heeft zien liggen, blank en bruin, Brits-Indiërs en Chinezen, en wanneer men onder al deze verschillende huidskleuren eenzelfde leven heeft voelen kloppen, dan moet men langzamerhand de betrekkelijkheid van vele door vooroordelen en kunstmatige scheidslijnen opgeworpen tegenstellingen zijn gaan inzien.

Dr. Mansoer, politiek voor de Oostkust een van de belangrijkste „coming men", voorzitter van de „Daerah Instimewa Soematera Timoer", de D.I.S.T., of wanneer U geen Maleis verstaat, de centrale politieke figuur, om wie zich een Raad heeft gevormd, die de politieke belangen van de Daerah, de landstreek, zal behartigen binnen het kader van de overigens nog niet gerealiseerde „Negara Soematera", die juist als b.v. Oost-Indonesië een deelstaat zal worden van de toekomstige Verenigde Staten van Oost-Indonesië, aldus J. W. Hofwijk in „De Maasbode".

Ik heb meer dan drie-en-een-half uur met hem gepraat. Het was voor mij een zeer prettig onderhoud, omdat deze Oost-Sumatraan, in tegenstelling tot bijna alle — ook intellectuele — Indonesiërs, geen spoor van enig minderwaardigheidscomplex vertoont, omdat hij zich evenmin voortdurend achter een beleefd fluwelen glimlach verbergt, maar ronduit zijn mening zegt en bovendien op vragen een soms wat breedvoerig, hier en daar wat ruig, maar steeds zakelijk antwoord geeft, om maar niet te spreken over die andere factor, die dit onderhoud zo genoeglijk maakte: zijn...... gul gepresenteerde Hollandse sigaren, die ik zelfs verre prefereer boven het momenteel hier verkrijgbare door Chinezen gefabriceerde landsproduct; want geloof me: de Deliaan zonder melange van andere tabakken, — en wie kan nagaan met wat voor bijproducten —, is niet wat u ervan zoudt verwachten.

.......Ik werd, — hij zucht even om het onvermijdelijke verhaaltje" en vouwt zijn korte stevige handen op zijn buik — „ik werd geboren in het paleis van de sultan van Asahan, in Tandjong Baleh, als jongste broer van de vorige sultan. De huidige, die, naar ik schat, ongeveer 38 jaar zal zijn, is mijn neef. Hij heeft nu een nieuwe „baan" en is commandant geworden van de „blauwpijpers" (het in oprichting zijnde Oost-Sumatraanse Daerahleger, dat een blauwe overall draagt) en ik moet zeggen, dat hij zich aan de onvermijdelijke situatie-verandering heeft aangepast.

In 1911 ging ik naar Java, doorliep de medische school te Batavia, was reeds met 23 jaar volledig bevoegd assistent van onze professor chirurgie, bezocht voor korte tijd de Nederlands-Indische Artsenschool in Soerabaja, trok daarna als reizend chirurg elf maanden door Zuid-Celebes rond, werd assistent in Batavia en reisde in 1923 op eigen kosten naar Nederland, waar ik in Leiden een semi-arts- en artsexamen haalde en promoveerde op een proefschrift over Lachgasnarcose. Proefschrift heeft de revolutie ook niet overleefd. Verdwenen......

In 1924 trouwde ik in Holland met een Nederlandse vrouw, kwam Augustus '28 terug naar Indië, ging als specialist naar Medan, elf maanden gouvernementsdienst, daarna particulier chirurg. Ik ben toen ook nog teruggegaan naar Tandjong Baleh, om het volk daar te laten zien, wat ik geleerd had (zo zegt hij dat: „om het volk te laten zien wat ik geleerd had") en vanaf 1930 heb ik dan practisch onafgebroken in Medan gewerkt tot...... de een-en-twintigste Juli, 's Maandagsmorgens om elf uur, toen ik er de laatste blinde-darm heb uitgehaald......

„Spijt dat u het lancet erbij hebt neergelegd, dokter?"

„Nou, spijt...... Kijk 'ns: na alles wat ik hier zo die laatste jaren heb meegemaakt, wou ik inderdaad niets liever dan voorgoed deze streek van de repupliek losmaken. Het is geen kwestie van angst, desnoods wil ik in de raad van de Daerah ook wel republikeinse leden binnenhalen; bij ons in Holland (zo zegt ie dat: „bij ons in Holland") hadden we voor de oorlog toch ook N.S.B.-ers in de Kamer, niet, maar om nu dit volk te laten regeren door een stelletje geïmporteerde mensen...... als je maar Javaan of Batakker was of Minangkabauer, in de rood-witte tijd werd je van kantoorklerk zonder moeite resident of departementshoofd......

Maar een politieke leidende functie net als nu, heb ik nooit willen hebben. Ik weet wat politiek is. Op Java na de vorige oorlog heb ik als vertegenwoordiger van Sumatra ook in de Serikat Islam gezeten, maar reeds toen was ik teleurgesteld door de houding van onze volksraadsleden. Het was Java voor en Java na."

„Hebt U Sjahrir vroeger ontmoet?"

„Sjahrir is in Medan geboren, hier in een van de kleine straatjes en als ik me niet vergis, wonen zijn ouders hier nog. Ik heb hem in Leiden ontmoet in zijn 3e Internationale-tijd en later heeft mijn familie hem nog in zijn Parijse periode geholpen, toen hij uit Moskou terugkwam.

Ach, al die republikeinen. Ik ben volbloed nationalist, nooit heeft iemand me kunnen verwijten, dat ik mijn eigen volk of onze vrijheidszaak tekort gedaan heb. Maar een tijd geleden was hier een republikeinse collega van U en die wou me dan persé ook interviewen. Hij begon over de „grote leiders", die zij hadden.

Ik zeg: noem ze eens! Stuk voor stuk heb ik ze gekraakt, negentig pct. volkomen corrupt. Zet dat maar in je krant, zei ik hem.

De Javaan beschouwt de Europeaan teveel als een tegenstander momenteel. Ik heb net zoveel oog voor de omstandigheden van de Hollanders als voor die van de Indonesiërs. Het is een kwestie van vertrouwen, wederzijds vertrouwen. Wij hebben volkomen begrip voor de levensbehoeften van de Europeaan, maar dan mogen we ook eisen, dat de Europeaan dit ten aanzien van ons zal hebben. Dit geldt hier op de Oostkust natuurlijk vooral met betrekking tot de cultuurmaatschappijen. Zonder deze maatschappijen is de Oostkust niets. Wij willen volledig met hen samenwerken, maar zij moeten óók een open oog hebben voor de behoefte van de autochthone bevolking. Ik wil bv. de tabaksgronden niet opeisen om er ketalla te laten verbouwen, maar de minder voor tabakscultuur geschikte gronden kunnen ze beter aan de bevolking geven. Alleen de economische avonturiers zou ik willen verzoeken in de toekomst weg te blijven en er hier zeker geen apart politiek spelletje van te maken..."

„Als ik het wel heb, dokter, zijn er hier momenteel twee politieke stromingen......"

„Ja, de Pardistan, de aanhangers van de „Partai Istimewa Soematera Timoer", die niet alleen de autochthone bevolking omvat, maar álle inwoners van dit gewest, ook Europeanen, Chinezen, Brits-Indiërs etc. Het is mijn partij en we willen voor de toekomst op democratisch breedste basis in gemeenschappelijke liefde voor dit land samenwerken.

De andere politieke stroming heeft zich verenigd in de „Partai Nasional Soematera Timoer", de PNST, die „provincialistischer" geschoeid is. Zij is eigenlijk voortgekomen uit een...... groepering, die ik al jaren voor de oorlog zelf heb opgericht, de PST, die vroeger bedoeld was om de autochthone bevolking hier een sociaal-economische bescherming tegen geïmproviseerde bevolkingsgroepen te geven. Niet zozeer tegen de Hollanders alswel tegen Javanen en Chinezen. We hadden hier toen reeds enkele dagen visdroogerijen, vertakkingen op niet minder dan zeven-en-twintig plaatsen en we waren net vlak voor de komst van de Jap bezig een eigen bank op te richten."

„Dus eigenlijk was dit van origine niet een politieke partij?"

„Wat is sociaal-economie anders dan politiek......"

„De PNST heeft zelfs het oude statuut overgenomen, alleen hebben ze aan hun naam het woord „Nasional" toegevoegd, begrijpt U? Dit is ook de groepering waarachter zich de sultans min of meer geschaard hebben. Persoonlijk ben ik er overigens vast van overtuigd, dat deze sultans in de nieuwe constellatie zeker nog wel een plaats zullen krijgen......"

„En wat denkt U van de jeugd?"

„De jeugd moeten we inderdaad weer in het gareel zien te krijgen. Kwestie van discipline en het scheppen van normale omstandigheden, waarin ze leven moeten. Maar zodra we de kernen van onrust verjaagd hebben en ze weer normaal aan het werk kunnen, zal dat probleem vanzelf worden opgelost. Holland heeft toch min of meer hetzelfde gehad na de oorlog?

Ik ken hier een hoop Nederlandse soldaten. Ik geloof, dat ik zoiets van 27 pleegkinderen heb, die regelmatig bij me thuis komen en die nu als ze met verlof in Medan zijn, ook hier komen logeren. Mijn vrouw, die op dit moment in Holland is, is zelfs bij een Tilburgse familie een tegenbezoek gaan brengen."

„En hoe denkt U — mijn laatste vraag, want ik mocht het niet te lang maken...... — over de oplossing voor heel Sumatra? Is U optimistisch ten aanzien van de vorming der Negara?"

„Eerlijk gezegd niet bepaald... We zijn de andere gebieden een heel stuk voor en ik hoor bv. van Palembang, dat er zelfs daar nog weinig tekening te bespeuren is. Hoe al die kwesties zullen worden opgelost, is me nog niet helemaal duidelijk, maar ik geloof niet, dat U zich ten aanzien van de band Oostkust-Nederland ooit zorgen hoeft te maken. Al zijn we per slot van rekening maar een klein gebied en ga ik als voorzitter van de Daerah min of meer buiten mijn boekje. Ja, ik ben maar een klein mannetje, feitelijk......"

Maar tweehonderd van dergelijke kleine, reëel denkende, integere, nationalistische „mannetjes" en in heel Indonesië was men allang weer aan het werk.

Zónder alle problemen van het ogenblik......

Moge zijn vaste chirurgenhand hem ook op de politieke snijtafel niet in de steek laten.

MARRIED

ROSA MARIA ARENDS

AND

WALTER G. WEAVER

Aruba — New York.
January 5, 1948.

GETROUWD

ALEXIUS H. GOILO

en

DELIA ARAUJO.

Maracaibo, 8 Januari — Eenige kennisgeving.

De Mongoolse lawine

Als een lawine kwamen zij, en even onverwacht. Alles scheen goed te gaan in de wereld, toen er verweg aan de Oostelijke gezichtseinder een wolkje opdoemde uit de troosteloze vlakten van Noord-Oost Azië. Wellicht dat een goed waarnemer, een spion of een afgezant van een buitenlandse mogendheid een zekere rusteloosheid, een atmosfeer van spanning onder de stammen van Mongolië had opgemerkt en hiervan verslag uitgebracht aan de heersers over de gevestigde rijken als China, Indië, Perzië, Rusland en wellicht ook in Midden-Europa. Maar China ging voort zich te tooien met kunstwerken en Indië achtte zich veilig als steeds achter zijn bergwallen.

Daarentegen lag Perzië open voor een inval, maar ook al ware dat niet het geval geweest, niets of niemand had de lawine kunnen stuiten. Wat Rusland betreft, dit had al eens met de Oosterlingen kennis gemaakt. Zeven honderd vijftig jaar tevoren was het door de Hunnen verwoest. Rusland, dat midden in de vaargeul lag, kreeg ook nu weer de volle kracht van de orkaan te voelen. Zelfs Midden-Europa snelde te wapen en van elke kathedraal, van elke kloosterkerk en van de bedehuizen in elk dorp steeg de bede op: „Heer, verlos ons van de Mongolen."

Zij waren de oorzaak van alle ellende. De nomadiserende herders uit het troosteloze Mongolië, de kinderen der steppe, spleetogige, ongekunstelde, in leer geklede ruiters wilden de wereld veroveren. Eeuwenlang had aan de horizon der beschaving het gevaar gedreigd; thans was het losgebarsten. Vermoedelijk waren de Mongolen zodanig in aantal toegenomen, dat de steppe hen niet langer kon voeden. En zo begon in het begin der 13e eeuw een dichte massa nomaden met onweerstaanbare kracht Westwaarts te trekken. Zij kwamen als een mierenzwerm, die alles kaal vreet wat op zijn weg ligt.

In twintig jaar was heel het aangezicht van Azië veranderd. Van Polen tot de zeeën, die de kust van China bespoelen, was de politieke kaart gewijzigd. Doch niet minder was dit in ethnisch opzicht het geval, want hele volken waren van de aardbodem weggevaagd en in economisch opzicht waren tal van streken zo grondig verwoest, dat zij zich zelfs in onze tijd nog niet ervan hersteld hebben.

Djengis Khan viel China binnen en trok weer weg, om zijn horden op het Westen los te laten. China leverde voor een bewegingsoorlog moeilijkheden op, die het Westen niet kende. Van Mongolië tot Hongarije was er niet een hinderpaal. De vruchtbare vlakten en grote steden van Turkestan waren een lokkende en gemakkelijke prooi. Samarkand en Boechara vielen bij de eerste stoot. Via Merw en Chorasan stortte de lawine zich op Indië, dat tot Lahore toe verwoest werd. De opgehoopte schatten van eeuwen werden in één dag geroofd en terwijl de Mongolen voortjogen naar het Westen, trokken lange karavanen langzaam Oostwaarts, beladen met een ongelooflijke buit.

Het eigenlijke vaderland der Mongolen was de grote hoogvlakte tussen Siberië en China, vanwaar alle wilde volken gekomen zijn, die in de loop der tijden Azië en Europa overstroomden, Hunnen, Mongolen en Turken.Het is een plateau, dat op gemiddeld 1500 tot 2000 meter boven de zeespiegel ligt en door bergketenen doorsneden en omgeven is, die zoveel water leveren, dat er prachtige weidegrond ontstaat. Beboste berghellingen sappige weiden en heel het jaar door waterrijke rivieren vormen de voornaamste kenmerken van een land, waarvan de meesten denken, dat het grotendeels een woestijn is. Anders dan andere herdersvolken behoeven de Mongolen niet voortdurend van de ene bron naar de andere, van de ene karige weidegrond naar de andere te trekken, steeds op de rand van de hongerdood, in voortdurende strijd tegen een meedogenloos klimaat. In andere nomadenstreken, Arabië bijvoorbeeld, is de bevolking waarschijnlijk te groot, dan dat het land haar kan voeden. In Mongolië daarentegen zou de bevolking zich kunnen verdrievoudigen en dan nog zou er ruimte zijn.

Het Mongoolse klimaat — heet in de zomer, bitter koud des winters — schenkt het aanzijn aan een gehard ras. Hoe de Mongolen van voorheen er uitzagen, kunnen wij nagaan met behulp van Chinese tekeningen uit die tijd, door beschrijvingen van tijdgenoten van Djengis Khans opvolgers (van tijdgenoten van Djengis Khan bezitten wij er geen) of door een bezoek aan het Mongolië van onze tijd. Want al heeft zich in hun geest een wijziging voltrokken, hun type is eender gebleven.

Het waren kleine, stoere, gedrongen en buitengewoon sterke mensen, met o-benen, doordat vele generaties te paard hadden gezeten; de gele huid was gebronsd als leer, merkwaardig weinig hoofdhaar hadden zij en kleine, wrede ogen. Even gehard als de mannen waren hun vrouwen. Daar zij uitsluitend leefden van hetgeen hun kudden hun konden leveren, konden zij met weinig volstaan, waardoor zij een voorsprong hadden op de honkvaste stammen en in staat waren, allen te vernietigen, die hun in de weg stonden. Door hun grote kudden paarden beschikten zij over onbeperkte vervoermogelijkheden, en hun Bactrische kamelen vormden een onuitputtelijke bron van bouwmateriaal, want afgezien van een paar stokken bestaan hun tenten uit vilt, vervaardigd uit kameelhaar en wol. Die uitvinding, de „Joert" of vilten tent, betekende een groot voordeel, toen zij eenmaal begonnen te migreren. Wat de Mongolen nodig hadden, en ook ten toon spreidden, was een maximale bewegelijkheid en de Joert kwam hun hierbij goed te stade. Ook Djengis Khan leefde tot zijn dood in zulk een vilten tent.

Het waren geboren krijgers, deze Mongolen. Zij hadden fantasie en tevens de eigenschap, de beste denkbeelden te kunnen overnemen van de volken, die zij overwonnen. Ongetwijfeld hadden zij aan deze eigenschappen en niet aan hun numerieke sterkte hun succes te danken. Djengis Khan was een genie. Zijn veldtochten werden zorgvuldig voorbereid en op bekwame wijze geleid. De gebieden, die hij voornemens was binnen te vallen, werden tevoren systematisch bestudeerd. Niet overgroot aantal, maar grotere begaafdheid en onwankelbare vastberadenheid deden de Mongolen allen overwinnen.

Hun gemeenschappelijk ideaal was, de gehele aarde aan zich te onderwerpen en tegenover hen stond een inerte en in zichzelf verdeelde Westerse wereld.

Het voornaamste geheim van hun successen was echter wel hun beweeglijkheid, die niet aan een basis gebonden was. Een Mongool te paard was een volledige eenheid. Hij leefde van hetgeen het land voortbracht en had geen intendance nodig. Tien Mongolen vormden een afdeling, tien afdelingen een escadron, tien escadrons een regiment en tien regimenten een „Toeman", dat wil zeggen 10.000 bereden mannen, die geen trein van node hadden. Het waren de beste krijgers, welke de wereld ooit gezien had.

Belangwekkend is in dit verband, dat Alexander de Grote, na het Perzische rijk vernietigd te hebben, zich gemakkelijk een weg baande naar hoog-georganiseerde rijken als Egypte en het er zelfs in Hindoestan vrij goed afbracht, alhoewel hij verre in de minderheid was. Slechts eenmaal leed hij een gevoelig échec, en wel tegen de wilde horden van Centraal-Azië. Hij bereikte de Jaxartes (die thans Syr Darja heet) en trok deze rivier over en keerde ras terug, na er een harde les te hebben gehad. In Klein-Azië, Syrië, Egypte, Mesopotamië, Perzië en Bactrië had hij de overwinning behaald, tegen de enorme uitgestrektheid van Midden-Azië met zijn onnoemelijk aantal nomaden stond hij machteloos.

Toen de Mongolen onder Djengis Khan in de 13e eeuw naar het Westen trokken, bereikten zij via de vermaarde Soengarische Poort en het Balkasjmeer de oevers van de Syr Darja. Op dat ogenblik waren zij een 3200 km. van hun basis verwijderd. Van een werkelijke basis was bij hen evenwel geen sprake, want de Mongoolse heerscharen namen hun basis mee. Trouwens, Djengis Khan zorgde er wel voor, dat zijn verbindingslijnen niet afgesneden konden worden. Alle volken, die hem in de rug konden bedreigen, roeide hij uit.

De hele trek naar het Westen had maar een jaar gevergd. Door een krijgslist maakte Djengis Khan zich meester van Boechara, waarna ook Samarkand in zijn handen viel. Thans stond hij voor de Oxus, aan welker overzijde zich het Charismische rijk uitstrekte, met zijn ontzaglijke rijkdommen en zijn vele grote steden, welke laatste een speciale aantrekkingskracht op de invaller uitoefenden. Men dient zich in dit verband voor ogen te houden, dat dit gebied destijds niet de schaars bevolkte streek was, die wij tegenwoordig kennen. Haar huidige ruïnes waren eens bedrijvige steden, haar woestijnen vruchtbare vlakten, en het was Djengis Khan, die er de verwoesting bracht.

Balkh, de aan de zijdeweg gelegen „Moeder der Steden", is in onze tijd nog slechts een naam op de landkaart. Merw, eens de „Koningin der Wereld", heeft zich ook nu nog maar nauwelijks van het bezoek der Mongolen hersteld. Herat (in het huidige Afghanistan) heeft in onze tijd niet veel om het lijf, doch destijds bezat het alles, wat de wereld aan luxe kon bieden. Djengis Khan zorgde voor haar ondergang, evenals voor die van Bamian, doch voor laatstgenoemde stad verloor hij een kleinzoon, zodat hij althans een motief bij de hand had, waarom hij de stad zo doeltreffend met de grond gelijk maakte, dat zij nimmer weer verrezen is. Voor de verwoesting van Nisjapoer had hij geen enkel motief, maar voor de stad bleef dat hetzelfde.

Vermoedelijk hadden zijn spionnen hem ingelicht, dat Zuid-Rusland prima grasland bezat en dus trok hij er heen. Ook nu weer speelde het Mongoolse paard de beslissende rol in de veldtocht. Waar gras te vinden was, behaalde zijn berijder de overwinning. De eerste opmars der Mongolen in Oost-Europa was niet veel anders dan een snelle rooftocht, doch hij leverde hun contact op met het Westen. Zij aanschouwden de drukke havensteden aan de Zwarte Zee, zij hoorden van Polen en Hongarije. Een grootscheepse veroveringstocht zou later ondernomen worden, doch intussen was Djengis Khan de 66 gepasseerd en hij besloot huiswaarts te keren. Vier jaar later is hij bezig met de onderdrukking van een opstand te Tangoet in West-China. Hij droomde er van, het gehele Chinese rijk aan zich te onderwerpen, doch tijdens deze poging achterhaalde hem de dood.

Ogdai volgde hem op en zette het werk van zijn vader voort, door het reeds grote rijk nog verder uit te breiden. Zijn vermaarde veldheer Soeboetai zond hij uit, om het werk in het Westen te voltooien. Ditmaal was het geen rooftocht, maar een tornado, die de Mongolen naar Zuid-Rusland voerde. Zij verbrandden en plunderden het heilige Kief. Zij verwoestten Pest en staken de Donau over, terwijl een van hun corpsen Polen brandschatte. Hun rossen drenkten zij aan rivieren, die in de Oostzee uitmondden. Te Liegnitz in Silezië vernietigden zij een verenigd Duits-Pools leger. Slechts een goede 300 km. waren zij toen van Wenen verwijderd en heel de Christenheid sidderde. Maar op dat ogenblik (1241) stierf Ogdai en zijn dood wordt als reden opgegeven voor het feit, dat de Mongoolse horden wegtrokken. Waarschijnlijker is echter, dat de bergen en wouden hun een halt toeriepen; het grasland was ten einde. Maar hoe dan ook, zij maakten rechtsomkeert en kwamen nimmer terug.

Tien jaar nadien kwam de derde en laatste vloedgolf op en liep te pletter. Ditmaal richtte zij zich tegen de wereld van de Islam. Hoelagoe, de broeder van de toenmalige grootkhan Mangoe, trok naar Mesopotamië en hield er ontzettend huis. Niet slechts, dat hij de Assasijnen uitroeide, doch tevens verwoestte hij Bagdad (1258), benevens Mesopotamië's uitgebreid irrigatiestelsel, waardoor het Tweestromenland tot de woestenij werd, die het nog altijd is. Hoelagoe bracht de kalief ter dood, stortte zich vervolgens op Syrië en zou het Afrikaanse werelddeel binnengevallen zijn, als de Mamelukken er niet geweest waren. Of was het het gebrek aan grasland der Mamelukken, die de opmars naar Egypte tot staan bracht? Wederom bleek het paard de beslissende factor in de Mongoolse historie te wezen.

Thans brak een tijdperk van kalmte aan, dat een wonderlijk contrast vormde met de opschudding der voorafgegane vijf en veertig jaar. In 1259 kozen de Mongolen na Mangoe's dood Koeblai tot grootkhan en daar deze meer belang stelde in de Chinese cultuur dan in het aanrichten van slachtingen, bracht hij zijn hoofdstad van Karakoroem naar Kambaloek (Peking) over. Daar bouwde hij zijn heerlijk paleis en ontving er gezanten en afgezanten uit heel de wereld. Drie generaties hadden het grootste rijk gesticht, dat de wereld ooit gekend had. Het strekte zich uit van de Stille Zuidzee tot Midden-Europa, van de Indische Oceaan tot nabij de Oostzee, van de Siberische wildernis tot Burma.

Als een lawine hadden de Mongolen zich op en onvoorbereide en niets kwaads vermoedende wereld gestort. De onmiddellijke gevolgen dezer lawine waren in elk opzicht destructief, maar haar consequenties waren verreikend. De Westerse wereld, waar slechts verdeeldheid had geheerst, had de prikkel tot nieuw leven gekregen en zij was er zich voor de eerste maal van bewust geworden, dat er nog iets anders bestond buiten haar nauwe horizon — de onvermoede grote nieuwe wereld van het Oosten. Ook China dat juist in een tijdperk van verval had verkeerd, werd door de Mongoolse veroveringstochten met nieuwe kracht bezield en het haastte zich zijn onafhankelijkheid te herwinnen. Alras overwon het zoals steeds zijn overweldigers. De Mongoolse Joeandynastie regeerde niet veel langer dan een eeuw.

Voor de wereld van de Islam was het effect zowel negatief als positief. Het bestaande kalifaat werd vernietigd, zijn rijkste bezittingen werden tot een woestijn en een moeras gemaakt, maar daar stond tegenover, dat de Mongolen de Osmanli Turken voor zich uitjoegen en zodoende indirect de oorzaak waren van al wat in de volgende acht eeuwen het Ottomaanse huis voor het Nabije Oosten betekende.

Wereldnieuws

VISITATIES VAN MONS. BUCZKO.

D Apostolische visitator van de Grieks-Katholieke Kerk, mgr. Buczko, heeft een visitatiereis gemaakt door Nederland. Mgr. Buczko is voor West-Europa het hoofd van de emigranten van de Oosterse Ritus, waarvan er ongeveer duizend, voor het merendeel Oekraïners, in ons land vertoeven. Hij bracht ook een bezoek aan de paters Augustijnen in Culemborg, die een vleugel van hun seminarie hebben afgestaan voor de opleiding van ongeveer 45 studenten van de Oosterse Ritus.